

Vilniaus universitetas
Istorijos fakultetas

Rašto darbų metodiniai nurodymai

Vilnius 2022

Turinys

1. Bendrosios nuostatos	3
2. Bendrieji rašto darbai (bakalauro ir magistro studijų programų dalykų)	3
3. Techniniai reikalavimai bendriesiems rašto darbams	5
4. Baigiamieji rašto darbai	7
5. Baigiamojo rašto darbo struktūra	10
6. Bendri reikalavimai baigiamojo rašto darbų apipavidalinimui	12
7. Rašto darbų savarankiškumas	14
8. Baigiamosios nuostatos	15
1 priedas. Titulinio lapo pavyzdys	16
2 priedas. Turinio pavyzdys	17
3 priedas. Bibliografinio šaltinių ir literatūros aprašo pavyzdžiai	18
4 priedas. Nuorodų pavyzdžiai	21
5 priedas. Lentelių ir iliustracijų aprašo pavyzdžiai	23

1. Bendrosios nuostatos

1.1. Ši tvarka nustato reikalavimus visiems Istorijos fakulteto studentų rašto darbams, sukurtiems studijų metu.

1.2. Rašto darbai skirstomi į bendruosius (referatas, mokslinė esė, recenzija, lauko tyrimų praktikos ataskaita, kiti rašto darbai) ir baigiamuosius (kursinis, bakalauro, magistro, profesinės praktikos ataskaitinis darbas).

1.3. Rašto darbai, detalesni savo forma ar turiniu bei atitinkantys specifinius modulių/dalykų turinio reikalavimus, išskyrus kursinio, bakalauro, magistro ir profesinės praktikos ataskaitinius darbus, gali būti rengiami ir taikomi studijų procese derinant su modulių vadovais (-ėmis). Baigiamieji ir bendrieji rašto darbai, atsižvelgiant į modulio/dalyko ir/ar kitus reikalavimus, gali būti pateikiami elektroniniu arba popieriniu variantu.

2. Bendrieji rašto darbai (bakalauro ir magistro studijų programų dalykų)

2.1. REFERATAS – tai darbas, skirtas gilesnei studijuojamos temos analizei. Referatas gali būti aprašomojo, tiriamojo pobūdžio. Referato tikslas – ugdyti medžiagos suvokimo, analizės ir apibendrinimo gebėjimus, lavinti mokslinio teksto rašymo, citavimo, teksto struktūravimo įgūdžius, gebėjimą išlaikyti nešališkumą. Referatas gali būti pristatomas seminaruose. Gali būti temos arba modulio referatas (pastarasis skirtas integruotai studijuojamų temų analizei). Referato vertinimo kriterijai nurodyti modulio/dalyko apraše ir pristatomi per pirmąjį modulio/dalyko paskaitą. Referatą vertina dalyko/modulio dėstytoja(-s) (-i,-os). Rekomenduojama referato apimtis **20-40 tūkst. spaudos ženklų** su tarpais, įskaitant nuorodas. Konkrečią referatų apimtį gali nustatyti dalyko/modulio dėstytoja(-s) (-i,-os). Tipinę referato struktūrą sudaro: titulinis lapas ir turinys, **įvadas** su darbo tikslu, uždaviniais, objekto aptarimu, problema ir aktualumu, naudojamos literatūros/šaltinių apžvalga (nurodant pagrindinę autoriaus (-ės) poziciją(-as); atstovaujamą poziciją; formuojamą naratyvą ar naudojamą prieigą); **dėstomoji dalis**, kurioje atskleidžiama darbo tema, referuojamos vyraujančios mokslinės koncepcijos ir/ar požiūriai, naratyvai; **išvados**; **naudotos literatūros ir šaltinių sąrašas**. Referatas skirstomas į numeruojamus skyrius ir poskyrius.

Pagal sudėtingumo lygmenį, referatai gali būti *aprašomieji* (referuojamos esminės istoriografinės pozicijos, sintetinama nurodyta medžiaga, pateikiamos apibendrinančios išvados) ir *tiriamieji-analitiniai* (atliekamas savarankiškas tyrimas, kritiškai analizuojami šaltiniai, pateikiamos tyrimo išvados).

2.2. MOKSLINIS ESĖ - nedidelės apimties rašto darbas, kurio esmė – dalyko temos,

tipinių ar tam tikrų dalyko problemų svarstymas, jos išmanymo atskleidimas, konkrečios problemos interpretavimas, autorinės pozicijos išreiškimas ir jos pagrindimas. Esė gali būti įvairių tipų – kritinė, dedukcinė, tiriamoji, aprašomoji ar kitokia. Mokslinės esė tikslas – ugdyti mokslinį mąstymą, gebėjimus, orientuotus į mokslinį argumentavimą. Todėl mokslinėje esė turi būti analizuojamos ir vartojamos bendrosios sąvokos, žinomos teorijos, faktai, remiamasi moksliniais šaltiniais, pateikiama autoriaus argumentų ir kt. Mokslinės esė apimtis **6-12 tūkst. spaudos ženklų** su tarpais įskaitant nuorodas. Mokslinės esė vertinimo sistemą dalyko/modulio dėstytoja(-s) (-i,-os) pateikia dalyko/modulio apraše ir aptaria per pirmą paskaitą. Tipinę mokslinės esė struktūrą sudaro: įvadinė dalis su pavadinimu, autoriaus vardu ir pavarde, darbo tikslu, problema ir esmine teze, kuri bus plėtojama rašto darbe; pagrindinė dalis, kurioje atskleidžiama nagrinėjamos problemos interpretacija ir argumentacija; apibendrinimas; naudotos literatūros ir šaltinių sąrašas.

2.3. RECENZIIJA – nedidelės apimties rašto darbas, kurio esmė – mokslo darbo (ar jo dalies), šaltinio (-ų) savarankiška, kritinė analizė. Recenzijos tikslas – ugdyti mokslinį mąstymą, gebėjimus, orientuotus į mokslinį argumentavimą, išigilinimą į recenzuojamo darbo objektą, kontekstualumą, autorinę poziciją. Recenzijos apimtis 6-12 tūkst. spaudos ženklų su tarpais įskaitant nuorodas. Recenzijos vertinimo sistemą dalyko/modulio dėstytoja(-s) (-i,-os) pateikia dalyko/modulio apraše ir aptaria per pirmą paskaitą. Tipinę recenzijos struktūrą sudaro: įvadinė dalis su autoriaus vardu ir pavarde bei recenzuojamo kūrinio bibliografiniu aprašu; pagrindinė dalis; apibendrinimas; naudotos literatūros ir šaltinių sąrašas (jei reikalinga).

2.4. LAUKO TYRIMŲ PRAKTIKOS ATASKAITA – nedidelės apimties rašto darbas, rengiamas dalyvavimo archeologiniuose tyrimuose pagrindu. Ataskaitos sudedamosios dalys: titulinis lapas, turinys, įvadas, anksčiau atliktų archeologinių tyrimų apžvalga, archeologinių tyrimų aprašymas, išvados, dėstytojo (-s) duotų studentui (-ei) aprašyti radinių sąrašas, nuotraukos ir jų sąrašas, grafinė medžiaga ir jos sąrašas, kiti priedai (jei reikalingi) bei jų sąrašas. Ataskaita rengiama vadovaujantis Paveldo tvarkybos reglamente PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ nustatytais reikalavimais. Ataskaitos apimtis 10-15 tūkst. spaudos ženklų su tarpais įskaitant nuorodas. Jei dalyko/modulio apraše atsiskaitymo sudėtinė dalis yra straipsnio/informacijos parengimas leidiniui „Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje“ – parengtas straipsnis/informacija turi atitikti leidinio „Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje“ metodinius reikalavimus.

3. Techniniai reikalavimai bendriesiems rašto darbams

3.1. Rašto darbas turi būti parašytas gramatiškai taisyklingai, be korektūros klaidų.

3.2. Tekstas turi būti surinktas kompiuteriu, raidžių dydis 12 (rekomenduojamas *Times New Romans* šriftas), tarpai tarp eilučių 1.5. Lygiuojamas abipusiai. Darbas spausdinamas ant A4 formato lapų. Teksto puslapyje paliekamos paraštės (kairėje – 3 cm, dešinėje – 1 cm viršuje ir apačioje po 2 cm.). Teksto puslapiai numeruojami ištiesai, pradedant titulinium (numeris nerašomas) ir baigiant priedais. Numeris rašomas arabiškais skaitmenimis (be taškų ir brūkšnelių). Kiekviena darbo dalis turi turėti pavadinimą ir yra pradedama naujame puslapyje.

3.3. Visi darbe naudojami tekstai, nesvarbu ar jie cituojami, perfrazuojami ar apibendrinami privalo turėti nuorodas, kurios rašomos pagal nurodytus pavyzdžius (žr. 4 priedą).

3.4. Cituojamas tekstas turi turėti kabutes. Citatą galima trumpinti, praleidimus žymint laužtiniuose skliaustuose (pvz. „[...] „). Citatoje galima pabraukti ar kitaip išskirti svarbią dalį, pakeitimai nurodomi paprastuose skliaustuose (pvz. Pabraukta mano – inicialai).

3.5. Visos nuorodos numeruojamos ištiesine tvarka, arabiškais skaitmenimis, rašomos puslapio apačioje. Tekste nuorodos ženklas įterpiamas prieš skiriamąjį ženklą sakinyje.

3.6. Tekste gali būti naudojamos **aiškinančios**, **nukreipiančios** arba **tiesioginės nuorodos** (žr. 4 priedą):

3.6.1. aiškinančios – tai komentarai, papildoma informacija, kurie aiškina, tikslina, tačiau, siekiant neperkrauti pagrindinio teksto, į jį yra neįtraukiami. Aiškinančios nuorodos tekste naudojamos retai;

3.6.2. nukreipiančios – tai nuorodos, kurios nukreipia skaitytoją į kitą, tekste jau esančią nuorodą arba į tam tikrą teksto dalį (pvz.: Žr. nuoroda nr. x). Tokios nuorodos tekste naudojamos retai;

3.6.3. tiesioginės – tai nuorodos į šaltinius ar literatūrą.

3.6.3.1. Puslapio apačioje pateikiamas pilnas naudojamo leidinio bibliografinis aprašas, nurodant konkretų puslapį (ar puslapius), iš kurio aiškėja dėstoma informacija ar mintys arba kuriuose yra tiksli citata. Jei nuorodose tas pats šaltinis ar literatūra naudojama kelis kartus, išsamų bibliografinį jo aprašą reikia pateikti tik pirmą kartą. Vėlesnėse nuorodose užtenka paminėti autoriaus (-ės; -ių) vardo pirmą raidę, pavardę (-es), sutrumpintą veikalo pavadinimą, puslapį. Jei tas pats veikalas nurodomas viena po kitos einančiose nuorodose, antroje nuorodoje nurodoma tik „Ten pat“ arba lotynišką jo atitikmenį „Ibidem“. Jei toje

pačioje nuorodoje nurodomi keli iš eilės einantys to paties autoriaus darbai, autoriaus pavardė rašoma tik pirmą kartą, toliau vietoj jos nurodant „To paties“ arba lotynišką jo atitikmenį „Idem“.

3.6.3.2. Archeologijos studijų programų darbuose tiesioginės nuorodos į šaltinius ir literatūrą gali būti pateikiamos tekste, skliausteliuose, pavyzdžiui (Kulikauskas, 1995, p. 200). Jeigu rašto darbe panaudoti keli to paties autoriaus ir tų pačių metų darbai, prie leidinio metų rašoma mažoji raidė, pavyzdžiui, (Kulikauskas, 1995a, p. 210). Nuorodoje kelių autorių darbai atskiriami kabliataškiu (Kulikauskas, 1997, p. 10; Daugudis, 1993, p. 5). Jeigu nurodomas leidinys parašytas daugiau kaip trijų autorių, nurodoma tik pirmojo autoriaus pavardė, pridedant ir kt., pavyzdžiui (Kulikauskas ir kt., 1995, p. 10). Pilnas naudojamo leidinio ar šaltinio bibliografinis aprašas pateikiamas rašto darbo pabaigoje pateikiamuose šaltinių ir literatūros sąrašuose. Pirmasis pateikiamas šaltinių sąrašas, paskui – literatūros. Rašto darbe panaudoti šaltiniai ir literatūra surašomi abėcėlės tvarka (pirmiausia lotyniškąja, paskui kirilica) ir chronologine seka.

3.7. Bendrųjų rašto darbų turinio sudarymas atitinka Baigiamųjų darbų turinio sudarymo taisyklės, nurodytas 7.2. punkte.

3.8. Bendrųjų rašto darbų naudotos literatūros ir šaltinių sąrašo sudarymas atitinka Baigiamųjų darbų Bibliografinio aprašo sudarymo taisyklės, nurodytas 7.6. punkte.

Bendrieji rašto darbai saugomi mažiausiai 6 mėn. nuo įteikimo.

4. Baigiamieji rašto darbai

4.1. KURSINIS DARBAS – analitinio pobūdžio darbas, atitinkantis mokslo darbams keliamus reikalavimus, kuriuo siekiama praplėsti ir pagilinti tiriamos problematikos žinias. Kursinio darbo tikslas ugdyti gebėjimą savarankiškai analizuoti mokslines problemas, tinkamai ir savarankiškai apibrėžti tyrimo tikslus ir uždavinius, surasti ir naudoti tinkamus informacijos šaltinius, gebėti tinkamai pasirinkti tyrimo strategiją, metodus. Kursinis darbas (5 kreditai) yra sudėtinė atitinkamo modulio dalis. Rekomenduojama apimtis 40-50 tūkst. spaudos ženklų su tarpais, įskaitant nuorodas. Darbo apimtis gali kisti priklausomai nuo pasirinktos temos. Kursinio darbo vertinimo kriterijai nurodyti atitinkamo modulio, kurio sudedamoji dalis yra kursinis darbas, apraše. Kursiniam darbui vadovauja ir jį vertina kursinio darbo vadovas (-ė). Tipinę kursinio darbo struktūrą sudaro: titulinis lapas, turinys, **įvadas** su darbo tikslu, uždaviniais, objekto, problemos ir aktualumo (mokslinio ir/ar visuomeninio) aptarimu, tyrimo metodais, naudojamos literatūros/šaltinių apžvalga (nurodant pagrindinę autoriaus (-ės) poziciją (-as); formuojamą naratyvą ar naudojamą prieigą; aptariant šaltinių tipus, jų būklę ir problematiškumą); **dėstomoji dalis**, kurioje atskleidžiama darbo tema, analizuojamos vyraujančios mokslinės koncepcijos ir/ar požiūriai, naratyvai, pristatomas atliktas tyrimas; **išvados**; **santrumpų sąrašas** (jei reikalinga), **naudotos literatūros ir šaltinių sąrašas**, **darbo priedų sąrašas ir priedai** (jei reikalinga). Kursinis darbas skirstomas į numeruojamus skyrius ir poskyrius.

4.2. BAKALAURO DARBAS – analitinio pobūdžio pirmos studijų pakopos baigiamasis darbas, atitinkantis mokslo darbams keliamus reikalavimus. Tai atskiras 15 kreditų (400 val.) vertės raštodarbas, kuris yra ginamas ir vertinamas pagal Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto kursinių irbaigiamųjų bakalauro ir magistro darbų rengimo, gynimo ir kaupimo apraše nurodytus reikalavimus. Bakalauro darbo vertinimo kriterijai taip pat išdėstyti atitinkamo modulio apraše. Rekomenduojama bakalauro darbo apimtis 70-80 tūkst. spaudos ženklų su tarpais, įskaitant nuorodas. Darbo apimtis gali kisti priklausomai nuo pasirinktos temos. Bakalauro darbo rengimui vadovauja darbo vadovas (-ė), vertina bakalauro baigiamųjų darbų gynimo komisija. Bakalauro darbo tikslas – atskleisti studijų metu įgytas žinias ir gebėjimus, lavinti mokslo tiriamuosius įgūdžius ir formuoti savarankiško tyrėjo darbo pagrindus. Bakalauro darbas ugdodabartinių archeologijos, istorijos, kultūros istorijos, antropologijos mokslo diskusijų temų ir klausimų supratimą; gebėjimą kritiškai suvokti ir tinkamai naudoti įvairius archeologijos, istorijos, kultūros istorijos, antropologijos šaltinius, originalius dokumentus lietuvių ir užsienio kalbomis; gebėjimą surasti ir tinkamai naudoti įvairiais informacijos ištekliais; archeologijos, istorijos, kultūros istorijos, antropologijos, kitų humanitarinių ir susijusių mokslo sričių metodų supratimą ir gebėjimą jais naudotis; gebėjimą savarankiškai apibrėžti tyrimo tikslus ir uždavinius; gebėjimą rašyti tekstą specialybės lietuvių kalba ir mokslo reikalaujama forma; taip pat kritinio, savikritinio ir savarankiško mąstymo gebėjimus, kūrybiškumą. Tipinę bakalauro darbo struktūrą sudaro: titulinis lapas, turinys, **įvadas** su darbo tikslu, uždaviniais, objekto aptarimu, problema ir aktualumu

(moksliniu ir/ar visuomeniniu), tyrimo metodais, naudojamos literatūros/šaltinių apžvalga (nurodant pagrindinę autoriaus (-ės) poziciją(-as); formuojamą naratyvą ar naudojamą priegą, aptariant šaltinių tipus, jų būklę ir problematiškumą); **dėstomoji dalis**, kurioje atskleidžiama darbo tema, tiriami šaltiniai ir analizuojamos vyraujančios mokslinės koncepcijos ir/ar požiūriai, naratyvai, pristatomas atliktas tyrimas; **išvados; santrumpų sąrašas** (jei reikalinga), **naudotos literatūros ir šaltinių sąrašai; santrauka anglų kalba, darbo priedų sąrašas ir priedai** (jei reikalinga). Bakalauro darbas skirstomas į numeruojamus skyrius ir poskyrius.

4.3. PROFESINĖS PRAKTIKOS ATASKAITA:

4.3.1. Bakalauro profesinės praktikos ataskaita - bakalauro studijų pakopos trečių mokslo metų atliekamos praktikos ataskaita. Profesinės praktikos apimtis 10 kreditų (260 val.). Profesinės praktikos tikslas - pagilinti, patikrinti ir pritaikyti praktikoje teorines ir praktines žinias bei įgūdžius, įgytus studijų metu, ugdyti savarankiško darbo gebėjimus atliekant skirtas praktines užduotis praktikos vietoje. Praktikai vadovauja du praktikos vadovai: vadovas (-ė) Istorijos fakultete ir praktikos vadovas (-ė) atliekamos praktikos vietoje. Studentas privalo parengti nustatytos formos praktikos ataskaitą. Ataskaita turi atitikti pagrindinius rašto darbų struktūros ir apipavidalinimo reikalavimus, joje glaustai pateikiama praktikos tikslo ir uždavinių įgyvendinimas ir rezultatų aptarimas, atlikto darbo rezultatai. Apimtis - 1 lapas, galima pridėti nuveiktus darbus (straipsnius, parodų nuotraukas ar pan.). Praktikos ataskaita pristatoma ir aptariama seminaro metu. Praktiką vertina abu praktikos vadovai, taip pat atsižvelgiama į praktikos ataskaitos pristatymą.

Profesinės praktikos atsiskaitymo reikalavimus nustato atitinkamo modulio aprašas.

4.3.2. Magistro profesinės praktikos (taikomosios, mokslinės) ataskaita - antros studijų pakopos antrų mokslo metų atliekamos praktikos ataskaita. Profesinės praktikos apimtis 15 kreditų (400 val.). Profesinės praktikos tikslas - pagilinti, patikrinti ir pritaikyti praktikoje teorines ir praktines žinias bei įgūdžius, įgytus pirmosios ir antrosios pakopos studijų metu, ugdyti savarankiško mokslinio tiriamojo darbo, kritiško šaltinių ir literatūros vertinimo įgūdžius, atliekant mokslinį analitinį tyrimą vadovo (-ės) parinktą tyrimo problemą ir/ar praktinę užduotį praktikos vietoje. Profesinės praktikos užduotis formuluojama atsižvelgiant į studento magistro darbo problematiką. Praktikai vadovauja du praktikos vadovai: vadovą (-ę) Istorijos fakultete ir praktikos vadovas (-ę) atliekamos praktikos vietoje. Studentas privalo parengti nustatytos formos praktikos ataskaitą. Ataskaita turi atitikti pagrindinius rašto darbų struktūros ir apipavidalinimo reikalavimus, joje pateikiama atliktos praktikos laiko apskaita, praktikos tikslo ir uždavinių įgyvendinimas ir rezultatų aptarimas, atlikto darbo rezultatai. Praktikos ataskaita svarstoma ir ginama atitinkamos Katedros posėdyje. Praktiką vertina abu praktikos vadovai, taip pat atsižvelgiama į praktikos ataskaitos gynimą.

Profesinės praktikos atsiskaitymo reikalavimus nustato atitinkamo modulio aprašas.

4.4. MAGISTRO DARBAS – analitinio pobūdžio antros studijų pakopos baigiamasis darbas, atitinkantis mokslo darbams keliamus reikalavimus. Magistro darbas – tai atskiras 30 kreditų (800 val.) vertės darbas, kuris yra ginamas ir vertinamas pagal Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto kursinių ir baigiamųjų bakalauro ir magistro darbų rengimo, gynimo ir kaupimo apraše nurodytus reikalavimus. Rekomenduojama magistro darbo apimtis 100-120 tūkst. Spaudos ženklų su tarpais, įskaitant nuorodas. Darbo apimtis gali kisti priklausomai nuo pasirinktos temos. Magistro darbo rengimui vadovauja darbo vadovas (-ė), vertina magistro baigiamųjų darbų gynimo komisija.

Magistro darbo tikslas – įtvirtinti ir pademonstruoti antros studijų pakopos metu įgytas žinias bei gebėjimus. Magistro darbas ugdo kritinį ir analitinį santykį su parinktos temos šaltiniais, literatūra, teorinėmis priegomis, metodų įvairove, taip pat kitų humanitarinių ir socialinių mokslų metodais, galimais tyrimo rezultatų pateikimo būdais; gebėjimą savarankiškai formuluoti mokslinio tyrimo strategiją; atlikti tyrimą, kuriame demonstruojamas gebėjimas naudotis bibliografinė informacija ir pirminiais šaltiniais nagrinėjamai problemai spręsti, gebėjimas kritiškai vertinti pasirinktą priegą, taikyti tinkamus tyrimų metodus ir teorijas, gebėjimas priimti argumentuotus sprendimus, tam tikros srities teorijų, praktikų ir aktualijų išmanymas; gebėjimas vertinti dabartinių visuomenės ir archeologijos, istorijos, paveldo reiškinių kontekstus; profesinės etikos įsipareigojimų įsisavinimas ir jais grindžiamas tyrimas ir darbas.

Tipinę magistro darbo struktūrą sudaro: titulinis lapas, turinys, **įvadas** su darbo tikslu, uždaviniais, objekto ir struktūros aptarimu, problema ir aktualumu (moksliniu ir/ar visuomeniniu), tyrimo metodais ir teorijos, naudojamos literatūros/šaltinių apžvalga (nurodant pagrindinę autoriaus (-ės) poziciją(as); formuojamą naratyvą ar naudojamą priegą, aptariant šaltinių tipus, jų būklę ir problematiškumą); **dėstomoji dalis**, kurioje argumentuotai ir nuosekliai pristatomas pasirinkto objekto/problemos mokslinis tyrimas, analizuojami šaltiniai, empirinė medžiaga, nagrinėjamos ir taikomos vyraujančios mokslinės koncepcijos ir/ar požiūriai, naratyvai; **išvados**; **santrumpų sąrašas** (jei reikalinga); **naudotos literatūros ir šaltinių sąrašai**; **santrauka anglų kalba**; **darbo priedų sąrašas ir priedai** (jei reikalinga). Magistro darbas skirstomas į numeruojamus skyrius ir poskyrius.

5. Baigiamojo rašto darbo struktūra:

5.1. TITULINIS LAPAS (žr. 1 priedą). Titulinis puslapis numeruojamas, bet numeris nerašomas.

5.2. TURINYS (žr. 2 priedą). Visos darbo struktūrinės dalys – skyriai, poskyriai – turi turėti pavadinimus (antraštes), juos būtina įtraukti į turinį ir nurodyti jų puslapius. Šios darbo struktūrinės dalys – skyriai, poskyriai – numeruojami arabiškais skaitmenimis. Įvadas, išvados, šaltinių ir literatūros nuorodų sąrašas, priedų sąrašas, priedai ir santrauka anglų kalba nurodomi kaip savarankiškos struktūrinės dalys, bet nenumuojami.

5.3. IVADAS. Jame aptariami pagrindiniai su darbu susiję aspektai: objektas (klausimas, tema, problema), darbo aktualumas ir mokslinis naujumas (originalumas); tyrimo tikslai ir uždaviniai, metodai (teorijos, priegigos, konceptai, sąvokos ir kt.); šaltinių ir literatūros tipologija ir analizė (interpretacija) (bakalauro ir magistro baigiamuose darbuose istoriografijos analizė, kaip ir pasitelkiamų teorijų ir priegigų, apibrėžiamų sąvokų aptarimas gali būti pateikiama atskiroje dalyje); aptariama (ir pagrindžiama) darbo struktūra ir chronologija, naudojamos sąvokos bei darbo struktūra ir chronologija. Šie reikalavimai visa apimtimi yra privalomi kursiniams ir baigiamiesiems darbams.

5.4. DĖSTYMAS (TIRIAMOJI DALIS). Tai nuoseklus ir argumentuotas temos išplėtojimas, aptarimas, pristatymas, suskaidymas, analizė, interpretacija. Dėstyje privalu atsakyti į įvade iškeltus klausimus, laikantis jame nurodytos darbo struktūros ir naudojantis įvade nurodytais šaltiniais ir literatūra. Dėstymas turi turėti struktūrinės prasminės dalis (skyriai ir poskyriai), kiekviena iš jų – pavadinimą.

5.5. IŠVADOS. Tai tyrimo rezultatų išdėstymas, darbo apibendrinimas. Išvados turi būti paremtos atliktu tyrimu ir atliepti įvade suformuluotus darbo tikslus ir uždavinius. Išvadose turi būti tik darbo autoriaus (-ės) teiginiai. Rekomenduojama išvadas dėstyti punktais.

5.6. ŠALTINIŲ IR LITERATŪROS SĄRAŠAS. Šaltinių ir literatūros sąrašas sudaromas abėcėlės tvarka pagal autorių pavardes (pirmiausiai rašoma pavardė, o po to vardas). Sąrašą sudaro kelios integralios dalys, kurios rašomos ir numeruojamos atskirai: archyviniai šaltiniai, publikuoti šaltiniai, literatūra lotyniška abėcėle, literatūra ne lotyniška abėcėle. Knygos, straipsniai, enciklopediniai tekstai ir pan., kurie turi internetinę prieigą nurodomi bendrame literatūros sąrašė, neišskiriant jų į atskirą grupę. Skaitmeniniai šaltiniai taip pat nurodomi bendrame šaltinių sąrašė. Kiekviena šaltinių ir literatūros sąrašo pozicija turi turėti pilną bibliografinį aprašą (žr. 3 priedą).

5.7. PRIEDAI. Rašto darbo prieduose pateikiama darbą papildanti pagalbinė medžiaga (pvz., dokumentiniai ir vizualiniai šaltiniai, didelės apimties lentelės, apklausų anketos bei jų

iššifruotas tekstas, žemėlapiai, kartoschemos ir pan.). Visa prieduose esanti medžiaga turi būti naudojama Rašto darbe ir turėti nuorodas. Priedų spaudos ženklų skaičius nėra įtraukiamas į Rašto darbo spaudos ženklų skaičių. Priedai yra numeruojami, įvardijami bei pateikiamas jų sąrašas.

5.7.1. Tekste esančios lentelės ir iliustracijos (schemos, diagramos, žemėlapiai, fotografijos ir kita vaizdinė medžiaga) turi būti numeruojamos ir turėti pavadinimą bei paaiškinimą, kokiais šaltiniais, informacija, duomenimis ar kt. remiantis jos buvo sudarytos arba nurodyti pirminį informacijos šaltinį. Informacija apie lentelės ar iliustracijos autorių (-ę) ir šaltinį (-ius) gali būti pateikiama nuorofoje. Lentelės numeris ir pavadinimas rašomi virš lentelės; iliustracijų – jų apačioje (žr. Priedas 5). Visa rašto darbe naudojama iliustracinė medžiaga turi būti aptariama tekste ją analizuojat bei pateikiant nuorodą (-as) į ją (-as). Nuorodos pateikiamos lenktuose skliaustuose, pvz., (žr. 1 lentelę).

5.8. SANTRAUKA ANGLŲ KALBA. Privaloma tik bakalauro ir magistro darbams. Rekomenduojama santraukos apimtis – 1 psl. (2000 spaudos ženklų su tarpais). Joje turi būti nurodytas bakalauro ar magistro darbo pavadinimas, objektas, problema, tikslai ir esminės išvados.

5.9. DARBO KOPIJA ELEKTRONINIŲ FORMATU. Privaloma tik bakalauro ir magistro darbams.

6. Bendri reikalavimai baigiamojo rašto darbų apipavidalinimui

6.1. Rašto darbas turi būti parašytas gramatiškai taisyklingai, be korektūros klaidų.

6.2. Tekstas turi būti surinktas kompiuteriu, raidžių dydis 12, tarpai tarp eilučių 1.5. Lygiuojamas abipusiai. Teksto puslapyje paliekamos paraštės. Teksto puslapiai numeruojami ištisai, pradedant titulinium (numeris nerašomas) ir baigiant priedais. Numeris rašomas arabiškais skaitmenimis (be taškų ir brūkšnelių). Kiekviena darbo dalis turi turėti pavadinimą ir yra pradedama naujame puslapyje.

6.3. Visi darbe naudojami tekstai, nesvarbu ar jie cituojami, perfrazuojami ar apibendrinami privaloturėti nuorodas, kurios rašomos pagal nurodytus pavyzdžius (žr. 4 priedą).

6.4. Cituojamas tekstas turi turėti kabutes. Citatą galima trumpinti, praleidimus žymint laužtiniuose skliaustuose (pvz. „[...] „). Citatoje galima pabraukti ar kitaip išskirti svarbią dalį, pakeitimai nurodomi paprastuose skliaustuose (pvz. Pabraukta mano – inicialai).

6.5. Visos nuorodos numeruojamos ištisine tvarka, arabiškais skaitmenimis, rašomos puslapio apačioje. Tekste nuorodos ženklas įterpiamas prieš skiriamąjį ženklą sakinyje. Archeologijos studijų programų darbuose tiesioginės nuorodos į šaltinius ir literatūrą gali būti pateikiamos tekste, skliausteliuose.

6.6. Tekste gali būti naudojamos **aiškinančios**, **nukreipiančios** arba **tiesioginės nuorodos**:

6.6.1. aiškinančios – tai komentarai, papildoma informacija, kuri aiškina, tikslina, tačiau, siekiant neperkrauti pagrindinio teksto, į jį yra neįtraukiami. Aiškinančios nuorodos tekste naudojamos retai;

6.6.2. nukreipiančios – tai nuorodos, kurios nukreipia skaitytoją į kitą, tekste jau esančią nuorodą arba į tam tikrą teksto dalį (pvz.: Žr. nuoroda nr. x). Tokios nuorodos tekste naudojamos retai;

6.6.3. tiesioginės – tai nuorodos į šaltinius ar literatūrą. Puslapio apačioje pateikiamas pilnasnaudojamo leidinio bibliografinis aprašas, nurodant konkretų puslapį. Jei nuorodose tas pats šaltinis ar literatūra naudojama kelis kartus, išsamų bibliografinį jo aprašą reikia pateikti tik pirmą kartą. Vėlesnėse nuorodose užtenka paminėti autoriaus (-ės; -ių) vardo pirmą raidę, pavardę (-es), sutrumpintą veikalo pavadinimą, puslapį. Jei tas pats veiklas nurodomas viena po kitos einančiose nuorodose, antrojoje nuorodoje nurodoma tik „Ten pat“ arba lotynišką jo atitikmenį „Ibidem“. Jei toje pačioje nuorodoje nurodomi keli iš eilės einantys to paties autoriaus darbai, autoriaus pavardė rašoma tik pirmą kartą, toliau vietoj jos nurodant „To paties“ arba lotynišką jo atitikmenį „Idem“.

Archeologijos studijų programų darbuose tiesioginės nuorodos į šaltinius ir literatūrą gali būti pateikiamos tekste, skliausteliuose, pavyzdžiui (Kulikauskas, 1995, p. 200). Jeigu rašto

darbe panaudoti keli to paties autoriaus ir tų pačių metų darbai, prie leidinio metų rašoma mažoji raidė, pavyzdžiui, (Kulikauskas, 1995a, p. 210). Nuorodoje kelių autorių darbai atskiriami kabliataškiu (Kulikauskas, 1997, p. 10; Daugudis, 1993, p. 5). Jeigu nurodomas leidinys parašytas daugiau kaip trijų autorių, nurodoma tik pirmojo autoriaus pavardė, pridedant ir kt., pavyzdžiui (Kulikauskas ir kt., 1995, p. 10). Pilnas naudojamo leidinio ar šaltinio bibliografinis aprašas pateikiamas rašto darbo pabaigoje pateikiamuose šaltinių ir literatūros sąrašuose. Pirmasis pateikiamas šaltinių sąrašas, paskui – literatūros. Rašto darbe panaudoti šaltiniai ir literatūra surašomi abėcėlės tvarka (pirmiausia lotyniškąja, paskui kirilica) ir chronologine seka.

7. Rašto darbų savarankiškumas

7.1. Rašto darbai rengiami savarankiškai. Nesavarankiškas rašto darbas vertinamas neigiamai, o Studentui taikoma nuobauda Studijų nuostatuose ir/ar kituose Universiteto teisės aktuose nustatyta tvarka.

7.2. Baigiamieji rašto darbai rengiami savarankiškai. Nesavarankiškas darbas negali būti ginamas, vertinamas ir skelbiamas viešai, o Studentui taikoma nuobauda Studijų nuostatuose ir/ar kituose Universiteto teisės aktuose nustatyta tvarka.

7.3. Nesavarankišku baigiamuoju rašto darbas laikomas, jei:

7.3.1. visas arba reikšminga darbo dalis (puslapis, kelios pastraipos, išvadų dalis) yra parašyta kito autoriaus (-ės);

7.3.2. pažodžiui perrašytas kito (-os) autoriaus (-ės) tekstas, šaltinis ar jo reikšminga dalis (kelios pastraipos) nenurodant šaltinio;

7.3.3. reikšmingoje darbo dalyje (puslapyje, keliose pastraipose, išvadose) perfrazuojamos kito autoriaus (-ės) mintys, pakeičiami tik kai kurie žodžiai, bet išlaikoma mintis; sakinio struktūra ir/arba stilius, nenurodant šaltinio;

7.3.4. pateikiami kito autoriaus (-ės) surinkti ir apdoroti empiriniai duomenys (lentelės, grafikai, paveikslai, apklausų arba tyrimų duomenys ar kita informacija), nenurodant šaltinio;

7.3.5. visas arba reikšminga darbo dalis (puslapis, kelios pastraipos, išvadų dalis) buvo panaudota kitam dalykui/moduliui ar baigiamajam rašto darbui šiame ir/ar kituose Vilniaus universiteto fakultetuose ir/ar universitetuose nenurodant pirminio darbo, kuriuo remiamasi;

7.3.6. Nustačius baigiamojo darbo nesavarankiškumą (plagiata) po atliktos darbo savarankiškumo elektroninės patikros ESAS.

8. Baigiamosios nuostatos

8.1. Istorijos fakulteto Rašto darbų metodiniai nurodymus tvirtina Istorijos fakulteto Taryba Dekano teikimu.

8.2. Istorijos fakulteto Rašto darbų metodiniai nurodymai įsigalioja kitą dieną nuo jų patvirtinančio įsakymo pasirašymo dienos.

1 priedas. Titulinio lapo pavyzdys.

Vilniaus universitetas
Istorijos fakultetas
Archeologijos katedra

Vardas Pavardė

Archeologijos studijų programa
Bakalauro darbas

Pavadinimas

Darbo vadovas: doc. dr. Vardas Pavardė

Vilnius 20__

2 priedas. Turinio pavyzdys.

Turinys

Įvadas	2
1.	3
2.	4
2.1.	5
2.2.	
2.3.	
3.	
3.1.....	
3.2.....	
4.	
5.	
Išvados	
Šaltiniai ir literatūra	
Priedų sąrašas	
Priedai	
Santrauka anglų kalba	

3 priedas. Bibliografinio šaltinių ir literatūros aprašo pavyzdžiai.

Nepublikuotas šaltinis:

Principas: Šaltinio pavadinimas, Vieta (jeigu nurodyta), Data, in: Saugojimo vieta (jeigu išrašoma pirmą kartą, skliausteliuose trumpinys), signatūra.

Juozo Tumo laiškas Augustinui Liepiniui, Kaunas, 1931-08-16, in: Vilniaus universiteto bibliotekos Rankraščių skyrius, (toliau – VUB RS), f. 1, b. F600, l. 10.

Mykolo Kleopo Oginskio laiškas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pakancleriui Joachimui Liutaurui Chreptavičiui, Sokolovas, 1791-06-01, lenkų k., rankraštis. in: Vyriausiasis senųjų aktų archyvas Varšuvoje (Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, toliau – AGAD), Archiwum Koronne Warszawskie. Dział holenderskie. Karton 40b, nr. 8, s. 2.

Lietuvos pasiuntinybės Latvijoje Kiprui Petrauskui išduota anketa vizai gauti, 1927-02-19, in: Lietuvos centrinis valstybės archyvas (toliau – LCVA), f. 383, ap. 15, b. 76, l. 503.

Publikuotas konkretus šaltinis:

Principas (šaltinis su autoryste): Pavardė Vardas, Pavadinimas, in: *Leidinys*, tomas (numeris), Leidybos vieta, metai, puslapiai.

Brėmenietis Adomas, „Hamburgo bažnyčios istorija“, in: *Baltų religijos ir mitologijos šaltiniai*, t. 1, Vilnius, 1996, p. 191–192.

Principas (dokumentams): Dokumento pavadinimas, Data, in: *Leidinys*, Sudarytojo Pavardė Vardas (jeigu yra nurodytas), Leidybos vieta, metai, puslapiai

LKP CK Sekretoriato nutarimas dėl idėjinių trūkumų leidinyje „Ekranu naujienos“, 1960-09-26, in: *Lietuvos kultūra sovietinės ideologijos nelaisvėje 1940-1990*, Dokumentų rinkinys, sud. Juozapas Romualdas Bagušauskas, Arūnas Streikus, Vilnius, 2005, p. 281-282

Lietuvos TSR Ministrų Tarybos 1970 m. liepos 28 d. nutarimas Nr. 273. „Dėl tolesnių priemonių butų avaringumui mažinti“, in: Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos ir Vyriausybės žinios, Vilnius, 1970, Nr. 22-163, p. 17.

Knyga:

Principas (vienas autorius): Autorius, Pavadinimas, Leidybos vieta, Metai.

Gudavičius Edvardas, *Lietuvos akto promulgacijos kelias: Nuo Vytauto kanceliarijos iki Lietuvos Metrikos*, Vilnius, 2006.

Principas (daug autorių): Autorius, Autorius, Autorius, Pavadinimas, Leidybos vieta, Metai.

Černiauskas Norbertas, Ėmužis Marius, Kilinskas Kęstutis, Polkaitė Giedrė, *Lietuvos Respublikos notariatas (1918-1940) ir jo likimas: sistema, bendruomenė, asmenybės*, Vilnius, 2021.

Principas: (kai leidinys neturi autoriaus, bet turi sudarytoją; dažniausiai šaltinių rinkiniai): Leidinio pavadinimas, sudarytojas sudarytojo (-ų) Pavardė Vardas, Leidybos vieta, metai.

Lietuvių klausimas Rusijos imperijoje XIX a. – XX a. pradžioje: Faksimilinis valdininku ataskaitų ir dokumentų rinkinys, sudarytojas Rimantas Vėbra, Vilnius, 2001.

Straipsnis periodiniame leidinyje:

Principas: Autorius, „Straipsnio pavadinimas“, in: *Leidiny*, metai, tomas (numeris), puslapiai

Bairašauskaitė Tamara, „Lietuvos bajorės ir žemėvalda: Nuosavybės santykiai XIX amžiaus antroje pusėje“, in: *Lietuvos istorijos studijos*, 2013, t. 32, p. 85–105.

Žilinskaitė Vytautė, „Grindis plauna manimi...“, in: *Švyturys*, 1990, Nr. 10, p. 14-15

Interaktyvi prieiga:

Principas: Autorius, „Straipsnio pavadinimas“, Portalas (leidinys), Straipsnio publikavimo data, [interaktyvus], in: Nuoroda, [Žiūrėjimo data]

Miškinis Vytenis, „Akistatoje su Baltarusijos pajėgomis atsidūręs pasienietis – apie lemtingą akimirką kilusias mintis, DELFI, 2021-11-30, [interaktyvus], in: <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/akistatoje-su-baltarusijos-pajegomis-atsidures->

[pasienietis-apie-lemtinga-akimirka-kilusias-mintis.d?id=88807841](http://www.nzidinys.lt/files/various/1996-05.pdf), [2021-11-30]

Girnius Kęstutis K., „Pasipriešinimas, prisitaikymas, kolaboravimas“, *Naujasis Židinys-Aidai*, 1996, nr. 5, p. 268–279, [interaktyvus], in: <http://www.nzidinys.lt/files/various/1996-05.pdf>, [2014-05-05].

4 priedas. Nuorodų pavyzdžiai.

Istorijos, kultūros istorijos ir antropologijos, paveldosaugos studijų programų darbuose

¹ E. Gudavičius, *Lietuvos akto promulgacijos kelias: Nuo Vytauto kanceliarijos iki Lietuvos Metrikos*, Vilnius, 2006, p. 5–6.

² T. Bairašauskaitė, „Lietuvos bajorės ir žemėvalda: Nuosavybės santykiai XIX amžiaus antroje pusėje“, in: *Lietuvos istorijos studijos*, 2013, t. 32, p. 85–105.

³ Ten pat, p.86.

[...]

¹⁰ E. Gudavičius, *kūrinio sutrumpintas pavadinimas*, p. 8.

¹¹ A. Bumblauskas, *Senosios Lietuvos istorija 1009–1795*, Vilnius, 2005, p. 78–80; to paties, „Vilniaus universitetas: istorija, vaizdai, atmintis“, in: *Alma Mater Vilnensis: Vilniaus universitetas fotografijose*, sud. A. Bumblauskas, S. Žvirgždas, Vilnius, 2004, p. 9–21; to paties, „Vilniaus Universiteto istorinės atminties modeliai ir praeities reprezentacijos XIX–XX amžiuje“, in: *Lietuvos istorijos studijos*, 2005, t.16, p48–64, [interaktyvus], in: <http://www.lis.if.vu.lt/?lang=LT&id=archyvas&TomasID=16&ArchyvasPSL=48&ArchyvasKiekis=1>, [2014-05-05].

¹² Adomas Brėmenietis, „Hamburgo bažnyčios istorija“, in: *Baltų religijos ir mitologijos šaltiniai*, t. 1, Vilnius, 1996, p. 191: „Sužinojome, kad iš tų salų, kurios ribojasi su slavais, didesnės yra trys. Pirmoji iš jų vadinama Fembrė. [...] Antroji yra priešais Wilzos, kurią valdo ranai, arba runai, [...]. Abiejose salose knibždėte knibžda piratų ir krauju susiteršusių plėšikų, kurie nepasigaili nė vieno, įkėlusio ten koją. [...] Trečioji, vadinamoji Semba, yra rusų ir lenkų kaimynystėje (pabraukta mano – A. P.)“.

Archeologijos studijų programų darbuose:

Šaltinių pateikimo pavyzdys:

Daugudis V. 1957. *Aukštadvario (Trakų raj.) piliakalnio tyrinėjimų dienoraštis*. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 73.

Valstybės Archeologijos Komisija. *Dokumentai dėl Kretingos apskrities Darbėnų, Kretingos, Palangos valsčių archeologijos paminklų apsaugos 1921–1950*. Kultūros paveldo centro Paveldosaugos bibliotekos dokumentų fondai, f. 1, ap. 1, b. 25, p. 127–130.

Monografijos aprašo pavyzdys (autorius(-ių) pavardė (-s), vardo raidė (-s), leidimo metai, pavadinimas (kursyvu), išleidimo vieta, leidykla):

Zabiela G. 1995. *Lietuvos medinės pilys*. Vilnius: Mokslas.

Straipsnio, išspausdinto tęstiniame leidinyje, aprašo pavyzdys:

Daugudis V. 1992. Dėl laidojimų Lietuvos piliakalniuose. *Lietuvos archeologija*, 9, p. 27–35.

Straipsnio, išspausdinto straipsnių rinkinyje, aprašo pavyzdys:

Steponavičienė D. 2013. Archeologinio kostiumo rekonstrukcijos metodika. A. Merkevičius (sud.) *Metodai Lietuvos archeologijoje. Mokslas ir technologijos praeičiai pažinti*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, p. 723–766.

Elektroninio šaltinio aprašo pavyzdys (elektroninio leidinio autoriai, metai, pavadinimas, puslapiai, nuoroda į šaltinio internetinę prieigą, autoriaus naudojimosi šaltiniu data):

Jansson J. 1996. The burial rights in Sweden. *Internet Archaeology*, 1 [interaktyvus]. Prieiga per internetą: [žiūrėta 2015 02 02].

5 priedas. Lentelių ir iliustracijų aprašo pavyzdys.

1 lentelė. Lietuvos ir Lenkijos vardo fiksavimas Pasaulio žemėlapiuose XVII-XVIII a. (sudaryta darbo autoriaus).

	Lietuvos vardas	Lenkijos vardas
Fiksuota	19 žemėlapių	62 žemėlapiai
Nefiksuota	48 žemėlapiai	5 žemėlapiai

2 lentelė. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenės dydis pagal seimų nutarimus (A. Tyla, „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės išdo destruktija XVII a. viduryje“, in: *Lituanistica*, 2006, t. 65, nr. 1, p. 7).

Metai	Samdomos kariuomenės kontingentas
1649/50	7 200
1650	15 000
1652	15 000
1653	15 000
1654	15 000
1655	18 000

2 iliustracija. Vilniaus seniūno Alberto Manvydo herbinis antspaudas (1410) (1413 m. *Horodlės aktai*, Vilnius, 2013, p. 481, il. 14).